

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ**

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Освітня програма

«Спеціальна освіта (Логопедія)»

Спеціальність

016 Спеціальна освіта

Спеціалізація

016.01 Логопедія

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень в галузі
Викладач (-і)	Марченко Інна Сергіївна
Контактний телефон викладача	+380 66 24 33 750
Е-mail викладача	inna.marchenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є методологія, методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень і психолого-педагогічні засоби організації науково-дослідницької діяльності студентів..</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є підвищення рівня фахової підготовки студентів до виконання професійних завдань й обов'язків освітнього, науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі сучасної спеціальної освіти (логопедії), розширення їхнього наукового кругозору. Оволодіння студентами методами психолого-педагогічного дослідження, спрямованого на ефективність діагностики та корекції первинних і вторинних порушень у дітей</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: дати цілісне уявлення про науку як про систему знань і метод пізнання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснити загальний аналіз методології та визначення її місця у науковому пізнанні; - викласти сутність загальнонаукових і конкретно-наукових методів і принципів дослідження; - навчити плануванню та організації наукового експерименту; - навчити працювати з науковою літературою, оформлювати курсові, дипломні, магістерські й інших науково-дослідні роботи. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p>	

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-12. Здатність розробляти, адаптувати і впроваджувати індивідуальні програми та навчально-методичні матеріали, щодо освіти, соціалізації і розвитку осіб з мовленнєвими та комбінованими порушеннями.

Результати навчання:

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та ймовірні наслідки рішень.

РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

РН 15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
практичні	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
1	016 Спеціальна освіта	1	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Методологія наукового пізнання дійсності. Методи теоретичного та емпіричного рівня дослідження.		4	4	12
Тема 2. Організація та методологічний апарат наукового дослідження.		2	4	16
Тема 3. Організація та здійснення наукового експерименту у спеціальному психолого-педагогічному дослідженні.		4	6	16
Тема 4. Оформлення результатів спеціального психолого-педагогічного дослідження. Завершальні етапи науково-дослідної роботи		2	4	16
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Вид контролю: залік підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 5x9 = 50 балів, письмова робота 20 б., тестові завдання -30 б.) Разом – 100 б.			
Вимоги до письмових робіт	Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua Вид роботи: письмові завдання, 4 завдання по 5 б., тестові завдання 30 б. терміни написання: для денної – на 6 а 9 занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії, електронний варіант			
Семінарські заняття	Робота на кожному семінарському занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 50 б.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх форм навчальної роботи, отримання залікових 50 б.			

Підсумковий контроль	форма контролю: залік
----------------------	-----------------------

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(нова редакція\).](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/)

Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи

Додаткові бали: студент може отримати додаткові бали згідно з [Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf) за участь у конференціях, студентських наукових гуртках, олімпіадах, за підготовку публікацій.

Неформальна освіта: [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)

8. Рекомендована література

1. Важинський С. Є. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С. Є. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. - К.: АПН України, 1995. 45 с.
3. Гончаренко С.У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень// Вісник Академії педагогічних наук України. 1993. № 3. СІ 1-23
4. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. Харків: «ОВС», 2001. 148 с.
5. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К.: ВД "Професіонал", 2005. 240 с.
6. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М., Шейко В.М. К.: Знання, 2006.
7. Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. Основи науково-педагогічних досліджень. К., 2010
8. Організація та методика проведення наукових досліджень студентами спеціальності «Спеціальна освіта»: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. С.П. Миронової]. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 136 с.
9. Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. К.: КНТЕУ, 2009. 24 с.
10. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. К.: КМПУ, 2007.
11. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних

досліджень. К: Експрес об'ява, 1998. 143с.

12. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.

13. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 144 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf

2. Немов Р.С. Психологія: В 3-х кн. Кн.3: Експериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. М.: Просвещение, 1995. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://kubsau.ru/upload/iblock/326/32657b4da9f1e632c52dfa2deb8b7e0b.pdf>

3. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. пос. / Г.С. Цехмістрова, В.М. Шейко. К.: Знання, 2006. (бібліотека університету). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>

5. Офіційний сайт Національної академії наук України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>

Викладач: доцент Марченко І. С. доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

